Kirjallinen kysymys KK 271/2018 vp

Li Andersson vas

Kirjallinen kysymys varhaiskasvatuksen yksityistämisestä

Eduskunnan puhemiehelle

Varhaiskasvatuksen kenttä on Suomessa murroksessa. Ennen yksityiset päiväkodit olivat lähinnä pieniä, esimerkiksi jotain vaihtoehtoista pedagogiikkaa tarjoavia yhdistyksiä ja säätiöitä. Nyt voimme puhua päiväkotibisneksestä, kun isot, suuria voittoja tavoittelevat kotimaiset ja ulkomaiset ketjut valtaavat vauhdilla alaa ja päiväkotimiljonäärit ovat Suomessa todellisuutta. Suuria ketjuja Suomessa on kolme: pääomasijoittaja EQT:n omistama Touhula, Palvelurahasto I Ky:n sekä yksityishenkilöiden omistama Pilke ja norjalaisen Norlandia Care Groupin omistama Tenava.

Yksityisen päivähoidon osuus vaihtelee suuresti kunnittain. Monissa kunnissa yksityistä varhaiskasvatusta ei ole ollenkaan, mutta esimerkiksi suurista kaupungeista Oulussa sen osuus on jo noin 40 prosenttia päivähoitopaikoista. Suomessa on nähty nyt myös ensimmäinen esimerkki siitä, että kunta yksityistää varhaiskasvatuspalvelunsa kokonaan. Suomen suurin yksityinen päiväkotiyritys, Touhula-ketju, vastaa nyt Puolangan kunnan koko varhaiskasvatuksen tuottamisesta. Puolangan päätöksellä voi olla myös valtakunnallista merkitystä, jos päätös johtaa samankokoisten kuntien vastaaviin yksityistämisiin.

Varhaiskasvatuksen voimakkaasti lisääntyvä kaupallistuminen vaikuttaa merkittävällä tavalla lasten ja henkilöstön asemaan sekä varhaiskasvatuksen laatuun. Varhaiskasvatuslaki sallii tällä hetkellä kaupallisille toimijoille aggressiivisen voitontavoittelun, millä on monenlaisia seurauksia yksityisissä päiväkodeissa. Henkilöstöllä on keskimääräistä pienemmät palkat, keittäjiä ja siivoojia palkataan vähemmän kuin julkisella puolella ja heidän tehtäviään kasaantuu lastentarhanopettajille ja lastenhoitajille.

Vain muutama prosentti tehostetun tai erityisen tuen tarpeessa olevista lapsista on tällä hetkellä yksityisen varhaiskasvatuksen piirissä, mikä kertoo lasten systemaattisesta syrjinnästä erityisen tuen tarpeen perusteella. Yksityisen päiväkodin hoitosopimuksissa saatetaan määrätä esimerkiksi, että jos lapsella ilmenee tarvetta erityiseen tukeen tai hoitoon tai mikäli lapsen ruoka-aineallergia vaatii erityisiä poikkeusjärjestelyitä, hoitosopimus voidaan purkaa. Tällaiset ehdot asettavat lapset eriarvoiseen asemaan eivätkä ole lapsen edun mukaisia.

On myös huomioitava, että päiväkotibisnes miljoonavoittoineen on vahvasti verovaroin tuettua, koska maksuihin voi hakea yksityisen hoidon tukea ja palvelusetelien käyttö varhaiskasvatuksessa on lisääntynyt kunnissa. Yksityisille ketjuille pumpataan siis yhä enemmän julkista rahaa. Kunnat kantavat myös ylimääräisen riskin voittoa tavoittelevien päiväkotien liiketoiminnasta, sillä konkurssin sattuessa kunnalla on velvollisuus järjestää varhaiskasvatus lapsille. Vastuu var-

Valmis
5.0

haiskasvatuksen järjestämisestä on kuitenkin siis viime kädessä kunnilla, eikä ketään voi pakottaa yksityiseen varhaiskasvatukseen.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kun varhaiskasvatuksen yksityisten palveluntuottajien osuus osassa kuntia nousee korkeaksi, niin miten taataan mahdollisuus valita julkinen varhaiskasvatuspaikka,

mikä on yksityisen palveluntuottajan vastuu lapsen erityisen tuen järjestämisessä ja

miten valtakunnallisesti vältetään riskit tilanteessa, jossa kunnat yksityistävät koko varhaiskasvatuksensa tai hyvin merkittävän osan siitä?

Helsingissä 20.6.2018

Li Andersson vas